

İÇİNDEKİLER

PROF. DR. RAYEGÂN KENDER'İN TÜRKİYE'DE HUSUSİ SİGORTA HUKUKU KİTABININ ON YEDİNCİ BASKISINA YAZDIĞI ÖNSÖZ.....	VII
ÖNSÖZ	IX

BİRİNCİ BÖLÜM SİGORTA, ÖNEMİ VE TARİHİ GELİŞİMİ

1.1. SİGORTA KAVRAMI.....	1
1.2. SİGORTANIN ÖNEMİ.....	5
1.3. SİGORTA KONUSUNDA ULUSLARARASI KURULUŞLAR.....	7
1.3.1. Uluslararası Sigorta Hukuku Derneği (AIDA)	7
1.3.2. Insurance Europe	8
1.4. TARİHİ GELİŞİM.....	8
1.4.1. Genel Olarak.....	8
1.4.2. Türkiye'de sigortacılığın tarihsel gelişimi	10

İKİNCİ BÖLÜM SİGORTA HUKUKU

2.1. SİGORTA HUKUKUNUN TANIMI	15
2.2. KAYNAKLAR.....	16
2.2.1. Kanunlar.....	16
2.2.1.1. 2011 tarihli Türk Ticaret Kanunu'nun 6. kitabı	16
2.2.1.2. Türk Borçlar Kanunu.....	17

2.2.1.3. Türk Ticaret Kanunu'nun diğer (6. kitap dışındaki) hükümleri	18
2.2.1.4. Kooperatifler Kanunu	18
2.2.1.5. Karayolları Trafik Kanunu	18
2.2.1.6. Sigortacılık Kanunu	19
2.2.1.7. Afet Sigortaları Kanunu (No.6305)	19
2.2.1.8. Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun (No.6563, RG:05.11.2014-29166)	20
2.2.1.9. Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun No:6502 (RG:28.11.2013-28835)	20
2.2.2. Cumhurbaşkanlığı Karar ve Genelgeleri ile Bakanlar Kurulu Kararları	21
2.2.3. Yönetmelikler	23
2.2.4. Sigorta Genel Şartları	24
2.2.5. Yargı kararları ve öğreti	26

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SİGORTA DENETİM HUKUKU

3.1. SİGORTACILIK YAPAN KURULUŞLAR	27
3.1.1. Genel Olarak	27
3.1.2. Türkiye'de	28
3.2. SİGORTA ŞİRKETLERİNİN BAŞKA KONUDA ÇALIŞAMAMALARI	29
3.3. SİGORTA ŞİRKETLERİNİN TACİR SIFATI	32
3.4. SİGORTA ŞİRKETLERİNİN DENETLENMESİ	32
3.4.1. Genel Olarak	32
3.4.2. Denetim Sistemleri	34
3.4.2.1. Kamuya açıklık (alenilik) sistemi	35
3.4.2.2. Normatif sistem	35
3.4.2.3. Maddî (material) denetim sistemi	36

3.4.3. Denetim Kanunları	37
3.4.4. Türkiye’de Sigorta Şirketlerinin Denetimi	37
3.4.4.1. Başlangıçtaki Denetim (ruhsat)	38
3.4.4.1.1. Ruhsat alma koşulları (Sigortacılık Kanunu m.5, m.3 ve m.4)	38
3.4.4.1.2. Ruhsat İsteminin Yerinde Görülmeme Nedenleri	41
3.4.4.1.3. Ruhsat iptali.....	42
3.4.4.1.4. Yasada yer alan ruhsat hakkındaki düzenlemeye ilişkin bazı gözlemler	44
3.4.4.2. Çalışma süresi içinde denetim	46
3.4.4.2.1. Sigorta şirketlerinin karşılık ayırma ve teminat oluşturma yükümlülükleri	46
a. Karşılıklar	46
b. Teminatlar	48
i. Hayat grubunda etkin olan sigorta şirketleri...48	
ii. Hayat dışı sigorta grubunda etkin olan sigorta şirketleri	49
iii. Sigorta şirketinin bir branştaki etkinliğine son vermesi.....	50
iv. Sigortalıların teminatlar üzerindeki öncelik hakkı	50
v. Kamu otoritesinin teminatları artırma/azaltma yetkisi.....	50
vi. Özel teminat	51
vii. Usul ve esaslar	51
3.4.4.2.2. Sigorta şirketlerinin hesap esasları, kayıt düzenleri, temel mali tablo ve mali bünye düzenlemeleri.....	51
3.4.4.2.3. Aktif azaltıcı işlem yasağı	52
3.4.4.2.4. Ana sözleşme değişiklikleri.....	57
3.4.4.2.5. İntifa ve oy kullanma haklarının edinilmesi	58
3.4.4.2.6. Tasfiye, birleşme, devir, portföy devri ve iflas	60

3.4.5. Sigorta Sözleşmeleri	62
3.4.5.1. Sigorta sözleşmelerinin sigorta genel şartlarına uygun olarak yapılması (Sigortacılık Kanunu m.11(1)).....	62
3.4.5.1.1. Sigorta genel şartları.....	62
3.4.5.1.2. Sigortacılık Kanunu m.11(1) hakkında genel değerlendirme	67
3.4.5.1.3. Sigortacılık Kanunu m.11(1) hükmüne uyulmamasının sonucu	68
3.4.5.2. Hayat sigortası sözleşmesi kurulmasına ilişkin yazılı önerinin otuz gün içinde reddedilmemesi (Sigortacılık Kanunu m.11(2))	68
3.4.5.3. Bilgilendirme (Sigortacılık Kanunu m.11(3)).....	69
3.4.5.4. Sigorta sözleşmesinin kapsamındaki rizikolar (Sigortacılık Kanunu m.11 (4))	70
3.4.5.5. Sigorta sözleşmesinde yabancı sözcüklere yer verilmesi (Sigortacılık Kanunu m.11 (5))	73
3.4.5.6. Orijinale eşdeğer parçalar – yeniden kullanılabilir parçalar (Sigortacılık Kanunu m.11 (6)).....	75
3.4.6. Zorunlu sigortalar	75
3.4.7. Yurt dışında yaptırılacak sigortalar	80
3.4.8. Tarifeler	82
3.4.9. Güvence Hesabı.....	84
3.4.10. Malî bünyenin güçlendirilmesi	89
3.5. SİGORTA ARACILARI.....	93
3.5.1. Acenteler	95
3.5.1.1. Sigorta acentesi kavramı.....	95
3.5.1.2. Sigorta acentelerine uygulanacak hükümler	96
3.5.1.2.1. Türk Ticaret Kanunu'ndaki hükümler.....	96
3.5.1.2.2. Sigortacılık Kanunu'ndaki hükümler.....	105
3.5.1.2.3. Sigorta Acenteleri İcra Komitesi (Sigortacılık Kanunu m.27)	109

3.5.1.2.4. Sigorta Acenteleri Yönetmeliği'ndeki hükümler	111
3.5.1.2.5. Sigorta acentesinin poliçe düzenleme yetkisi .	113
3.5.2. Brokerler	114
3.5.2.1. Tanım (kavram).....	115
3.5.2.2. Brokerlere uygulanacak hükümler	116
3.5.2.3. Brokerlere uygulanacak hükümler hakkında değerlendirme	119
3.6. SİGORTA EKSPERLERİ.....	122
3.6.2.1. Tanım (kavram).....	122
3.6.2.2. Yönetmelikler	126
3.6.2.2.1. Sigorta Ekspertleri Yönetmeliği	127
3.6.2.2.2. Sigorta Ekspertleri Atama Yönetmeliği	130
3.7. SİGORTACILIKTA DENETİMİN NASIL YAPILACAĞI.....	132
3.8. SİGORTA TAHKİMİ (VEYA YASADAKİ DEYİMİLE: SİGORTACILIKTA TAHKİM)	134
3.8.1. Alternatif Uyuşmazlık Çözümleme Yöntemleri.....	134
3.8.2. Ülkemizdeki çözüm.....	135
3.9. SİGORTACILIKTA DÜRÜST DAVRANMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ	147
3.10. SİGORTACILIK KANUNU'NDA ÖNGÖRÜLEN CEZALAR..	149
3.11. HASAR DOSYALARININ İZLENMESİ, SİGORTA TAZMİNATININ TAHSİLİ (Sigortacılık Kanunu Ek Madde 6)	151
3.12. TEKÂFÜL (İSLAMİ SİGORTA)	154

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TÜKETİCİ SİGORTA HUKUKU

4.1. SİGORTA ALANINDA TÜKETİCİNİN KORUNMASI.....	162
4.1.1. Sigorta ilişkisine TKHK hükümlerinin uygulanmasına gerek olup olmadığı sorunu.....	162
4.1.2. Sigorta tüketicisi kavramı	164

4.1.3. Tüketici işlemi niteliğindeki sigorta ilişkisine uygulanacak kurallar.....	165
4.1.4. Emredici nitelik	165
4.1.5. Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un sigorta sözleşmesi bakımından önem taşıyan hükümleri	166
4.1.5.1. "Tüketici" tanımı	166
4.1.5.2. "Tüketici işlemi" tanımı	167
4.1.5.3. Genel Esaslar	167
4.1.5.3.1. Temel ilkeler (TKHK m.4)	168
a. Yasa uyarınca yazılı olarak düzenlenmesi gereken sözleşmeler ve yazılı yapılması gereken bilgilendirmeler; sözleşmedeki eksik hükümler (TKHK m.4(1))	168
b. Sözleşmede öngörülen koşulların sözleşme süresi içinde tüketici aleyhine değiştirilememesi (TKHK m.4(2))	171
c. Tüketiciden masraflar için ek bir bedel istenememesi (TKHK m.4(3))	172
d. Tüketiciden talep edilecek her türlü ücret ve masrafa ilişkin bilgilerin, sözleşmenin eki olarak kâğıt üzerinde yazılı şekilde tüketiciye verilmesi (TKHK m.4(4))	173
e. Tüketicinin borcu için sadece nama yazılı ve her bir taksit ödemesi için ayrı ayrı olacak şekilde senet düzenlenmesi zorunluluğu (TKHK m.4(5))	174
f. Tüketici işlemlerinde, tüketicinin edimlerine karşılık olarak alınan şahsi teminatların adi kefalet, karşı tarafça verilen şahsi teminatların ise müteselsil kefalet sayılması (TKHK m.4(6))	174
g. Tüketici işlemlerinde bileşik faiz uygulanmaması (TKHK m.4(7))	175
4.1.5.3.2. Tüketici sözleşmelerindeki haksız şartlar (TKHK m.5)	175

a. Genel olarak.....	176
b. Haksız şart kavramı (TKHK m.5(1)).....	178
c. Haksız şartların hükümsüzlüğü ve bunun sonuçları (TKHK m.5(2)).....	179
d. Sözleşme koşulunun tüketiciyle görüşülmemiş sayılması (TKHK m.5(3)).....	179
4.2. SİGORTA SÖZLEŞMELERİNDE DURUM.....	180
4.2.1. Sigorta genel şartları	180
4.2.2. Sigorta sözleşmesinin içeriği.....	181
4.2.3. Tüketici ile görüşülmeyen sözleşme şartları	182
4.2.4. Yazılı sözleşme şartlarının açık ve anlaşılır bir dille kaleme alınması, açık ve anlaşılır olmayan, birden çok anlama gelen şartların tüketici lehine yorumlanması (TKHK m.5(4))	183
4.2.5. Haksız şartlara ilişkin yasal düzenlemenin etkinlikleri izne (ruhsata) tabi kişi veya kuruluşların hazırladıkları sözleşmelere de uygulanması (TKHK m.5(5)).....	184
4.2.6. Bir sözleşme şartının haksızlığının hangi hususlar ve hangi an dikkate alınarak belirleneceği (TKHK m.5(6)).....	185
4.2.7. Sözleşme şartlarının haksız olup olmadığı belirlenirken hangi hususların dikkate alınmayacağı (TKHK m.5(7)).....	186
4.2.8. Bakanlığın haksız şartların sözleşme metinlerinden çıkarılması veya kullanılmasının önlenmesi için gerekli tedbirleri alma görev ve sorumluluğu (TKHK m.5(8))	187
4.2.9. Yönetmelikle belirlenecek hususlar (TKHK m.5(9))	188
4.2.10. Satıştan (hizmet sağlamaktan) kaçınma; sigorta ürünü satışının sigortacı tarafından belirlenen bazı koşullara veya başka bir sigorta ürününün satın alınması koşuluna bağlama (TKHK m.6).....	188
4.2.11. İsmarlanmamış mal veya hizmetler (TKHK m.7)	189
4.2.11.1. Sigorta ürününün sigorta tüketicisinden öneri (istem) gelmiş olmaksızın ona yollanması.....	189

4.2.11.2. Sigorta ürününün tüketici tarafından istendiğini kanıtlama yükü	191
4.2.12. Ayıplı Mal ve Hizmetler.....	192
4.2.12.1. Ayıplı Mallar (TKHK m.8).....	192
4.2.12.2. Ayıplı Hizmetler ve bunlardan sorumluluk (TKHK m.13 ve 14)	192
4.3. “TÜKETİCİ SÖZLEŞMELERİ” HAKKINDAKİ TKHK HÜKÜMLERİNİN SİGORTA SÖZLEŞMESİNE UYGULANMASI.....	194
4.3.1. Taksitle Satış.....	195
4.3.2. İş yeri dışında kurulan sigorta sözleşmeleri	198
4.3.3. Finansal hizmetlere ilişkin mesafeli sözleşmeler (TKHK m.49).	203
4.3.4. Sigortaya ilişkin mesafeli sözleşmede bilgilendirme (TKHK m.49(2))	206
4.3.5. Sigortacının sözleşmenin bütün şartlarını tüketiciye iletme yükümlülüğü TKHK m.49(3)).....	207
4.3.6. Tüketicinin sözleşmenin kâğıt üzerinde yazılı bir örneğini talep etme ve kullanılan iletişim aracını değiştirme hakkı (TKHK m.49(4))	208
4.3.6.1. Sigorta tüketicisinin sözleşmenin kâğıt üzerine yazılı örneğini isteme hakkı	208
4.3.6.2. Sigorta tüketicisinin sözleşme kurulurken kullanılan uzaktan iletişim aracını değiştirme hakkı.....	209
4.3.7. Finansal hizmetlere ilişkin mesafeli sözleşmelerde tüketicinin cayma hakkı ve bu hakkın kullanılma süresi (TKHK m.49(5))	209
4.3.8. Tüketicinin mesafeli sigorta sözleşmesini sona erdirmeye bildirimi (TKHK m.49(6))	212
4.3.9. Yönetimin yönetmelik aracılığıyla düzenleme yapma yetkisi (TKHK m.49(7))	212

4.4. TÜKETİCİ KREDİLERİ İLE BAĞLANTILI SİGORTALAR.....	213
4.4.1. Tüketicinin kredi bağlantılı sigortaya onay vermesi (TKHK m.29(1))	216
4.4.2. Tüketici sigorta yaptırmak isterse, bu sigortayı dilediği sigorta şirketine yaptırabileceği ve bu sigortanın kredi kuruluşu tarafından kabul edilmesi zorunluluğu (TKHK m.29(2) cümle 1)	217
4.4.3. Tüketicinin yaptırdığı krediyle bağlantılı sigortanın, tutar sigortalarında kalan borç tutarıyla ve borç vadesiyle uyumlu olması zorunluluğu (TKHK m.29(2) cümle 2)	218
4.4.4. Bireysel Kredilerle Bağlantılı Sigortalar Uygulama Esasları Yönetmeliği (BKBSUEY)	219
4.4.5. Kredi bağlantılı sigortalarda kredi kullananın çıkarının sigorta edilmesi ve teminatların kredi konusu ve kredi kullananın çıkarlarıyla uyumlu olması gerekleri (BKBSUEY m.6)	220
4.4.6. Kredi bağlantılı sigortalarda bilgilendirme (BKBSUEY m.7) ..	221
4.4.7. Teminat tutarı ve sigorta süresi (BKBSUEY m.10)	224
4.4.8. Kredi bağlantılı başka bir sigorta yaptırılması	225
4.4.9. Kredi bağlantılı sigortanın yeni dönem için yürürlükte tutulması (BKBSUEY m.12)	227
4.4.9.1. Yenileme	228
4.4.9.2. Bildirim	229
4.4.10. Bireysel kredilerle bağlantılı sigortalarda dürüstlük gereği sayılan hususlar (BKBSUEY m.13)	231
4.4.11. Rehin alacaklısı (dain-i mürtehin) kaydı bulunan poliçeler (BKBSUEY m.14)	234
4.4.12. Konut finansmanı sözleşmeleri ile bağlantılı sigortalar (TKHK m.38)	236
4.4.13. Ön ödemeli konut satışında bina tamamlama sigortası (TKHK m.42)	237

4.4.14. Bina tamamlama sigortasından ödenecek tutarın iflas veya tasfiye masasına dahil edilememesi; hacze veya tedbire konu olmaması (TKHK m.42(2))	238
4.5. GENEL OLARAK İNTERNET ÜZERİNDEN SİĞORTA.....	239
4.5.1. Genel Çerçeve.....	239
4.5.2. Sigorta sözleşmelerinin İnternet üzerinden kurulması.....	241
4.5.2.1. Genel Olarak	241
4.5.2.2. Sigortacının İnternet’i iletişim amacıyla kullanması ...	242
4.5.3. Sözleşmenin kurulmasını sağlayan adımlar (öneri, kabul)	243
4.5.3.1. Genel olarak	243
4.5.3.2. Sigorta sözleşmelerinin İnternet üzerinden kurulması.....	243
4.5.3.3. Elektronik yolla yapılan irade açıklaması	244
4.5.4. Sigortacının (veya sigorta aracısının) web sayfasının öneri mi yoksa öneriye çağrı mı (invitatio ad offerendum) oluşturduğu	245
4.5.5. İrade bozuklukları	246
4.5.6. Aktarım hataları.....	249
4.5.7. Uyum hataları	250
4.5.8. Kanıt yükü	251
4.5.9. Hata ile sakatlanmış irade açıklamaları	252
4.5.9.1. Beyan hataları.....	252
4.5.9.2. Aktarım hataları.....	253
4.5.9.3. Software (yazılım, bilgisayar programı) hataları.....	253
4.5.10. Sigortacının web sayfasının hatalı bilgiler içermesi.....	254
4.5.11. Hataları önleyici teknik araçlar.....	255
4.5.12. Sorumsuzluk kayıtları	256
4.5.13. İrade uyuşmasının sağlandığı an	257
4.5.14. Şekil koşulu	257
4.5.15. Sözleşme yapmak için öneride bulunan tarafın bu önerisiyle bağlı olacağı süre	258

4.5.16. Mesafeli sözleşmelerin ne zaman bağitlanmış sayılacağı sorunu.....	258
4.5.17. Sigorta ettirenin cayma hakkı	259
4.5.17.1. Cayma hakkının anlamı	259
4.5.17.2. Caymanın sonuçları.....	259
4.5.17.3. Cayma hakkının kaynağı	260
4.5.17.4. Cayma süresi	260
4.5.17.5. Cayma hakkına ilişkin şekil koşulu.....	260
4.5.17.6. Cayma süresi boyunca sözleşmenin hüküm doğurup doğurmayacağı sorunu	260
4.5.18. On-line sigorta sözleşmelerinde sigorta ettirenin bilgilendirilmesi ve uyarılması.....	261
4.5.18.1. Bilgilendirme ve uyarma yükümlülüğü	261
4.5.18.1.1. Genel Olarak	261
4.5.18.1.2. Bilgilendirmenin biçimi	261
4.5.18.2. Bilgilendirmenin içeriği	261
4.5.18.2.1. Hataların önlenmesine ilişkin mekanizmalar hakkında bilgilendirme	263
4.5.18.2.2. Bilgilendirme yükümlülüğüne aykırılığın yaptırımı.....	263
4.5.18.3. İletişim hataları: irade açıklamasının hata ile sakatlanmış olması, aktarım veya yazılım hataları (yanlış düğmeye basma, yanlış kutu üzerine tıklama; elektronik mesajın Internet’te kaybolması veya yazılımın mesajı göndermeye/almaya elverişli olmaması v.b.).....	264
4.5.18.3.1. Açıklama aktarım ve yazılım hataları konusunda uyarı yükümlülüğü.....	264
4.5.18.3.2. Saptanan iletişim hataları konusunda uyarı yapma yükümlülüğü.....	264
4.5.18.3.3. Önerinin alındığını ve sözleşmenin kurulduğunu doğrulama yükümlülükleri.....	264

4.5.18.4. Sigorta ettirenin on-line sahteciliklere karşı ve primin ödenmesi bakımından korunması	265
4.5.18.4.1. Genel Olarak	265
4.5.18.4.2. Sigorta ettirenleri sahteciliklere karşı veya prim ödeme bakımından korumaya ilişkin özel kurallar.....	265
4.5.18.4.3. Kanıt rejimi.....	266
4.5.19. Varsayılan seçenek (default option) sistemlerinin yasaklanması.....	266
4.5.20. Yanıltıcı nitelik taşıyan veya istenmiş olmayan reklam- Kişisel verilerin kötüye kullanılması- Kalıcı çerez yerleştirilmesi	266
4.5.21. Sigorta araçlarının özel işlevi	267
4.6. TÜRKİYE’DE İNTERNET ÜZERİNDEN SİGORTA.....	268
4.6.1. Genel Olarak	268
4.6.2. On-line sigorta sözleşmesinin kuruluşu	269
4.6.3. Sözleşme öncesi iletişim	270
4.6.3.1. Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun (ETDHK).....	270
4.6.3.2. Ticari İletişim ve Ticari Elektronik İletiler Hakkında Yönetmelik (TİVTEİHY)	272
4.6.4. Elektronik ileti almayı reddetme hakkı.....	278
4.6.4.1. Yasadaki düzenleme (Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun m.8)	278
4.6.4.2. Yönetmelikteki düzenleme (Ticari İletişim ve Ticari Elektronik İletiler Hakkında Yönetmelik)	278
4.6.5. Sözleşme öncesi bilgilendirme	278
4.6.5.1. Genel Olarak	278
4.6.5.2. Sigortacılık Kapsamında Değerlendirilecek Faaliyetlere, Tüketici Lehine Yapılan Sigorta Sözleşmeleri İle Mesafeli Akdedilen Sigorta Sözleşmelerine İlişkin Yönetmelik	279
4.6.5.3. Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun.....	279

4.6.5.4. Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun.....	280
4.6.5.5. Finansal Hizmetlere İlişkin Mesafeli Sözleşmeler Yönetmeliği (FHİMSY).....	283
4.6.5.6. Sigortacıya ilişkin bilgiler (FHİMSY m.5(1)(a) ve (b))	284
4.6.5.7. Finansal hizmete (sigortaya) ilişkin bilgiler (FHİMSY m.5(1)(c) ilâ (ğ)).....	284
4.6.5.8. Mesafeli sözleşmeye ilişkin bilgiler (FHİMSY m.5(1)(h) ilâ (k))	286
4.6.5.9. Ön bilgilendirmenin yöntemi.....	287
4.6.6. Sözleşmenin kuruluşu	288
4.6.6.1. Genel Olarak	288
4.6.6.2. Türk hukukunda on-line sigorta sözleşmesinin kuruluşunu düzenleyen hükümler.....	289
4.6.6.2.1. Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun	290
4.6.6.2.2. Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun.....	291
a. Taksitli sigorta sözleşmesi.....	291
b. İş yeri dışında kurulan sözleşmeler	291
c. Mesafeli sözleşmeler	293
4.6.7. Cayma hakkı.....	294
4.6.7.1. Genel olarak	294
4.6.7.2. Finansal Hizmetlere İlişkin Mesafeli Sözleşmeler Yönetmeliği.....	295
4.6.8. Sözleşmeden doğan ödeme yükümlülüklerinin ifası ve işlem güvenliği	300
4.6.9. Poliçenin verilmesi.....	300
4.6.10. Sözleşme sırasındaki bildirimler	301
4.6.11. Kişisel verilerin korunması	301
4.6.12. İspat yükümlülüğü ve bilgilerin saklanması.....	302

4.7. ÇAĞRI MERKEZİ ARACILIĞIYLA SİGORTA ÜRÜNÜ SATIŞI	302
4.8. YARGILAMA, DENETİM VE CEZAYA İLİŞKİN HÜKÜMLER (TKHK M.73-78).....	303
4.8.1. Tüketici uyuşmazlıkları.....	303
4.8.2. Tüketici işlemlerinden doğan uyuşmazlıklara özgü çözüm yolları.....	304
4.8.2.1. Tüketici Hakem Heyeti.....	305
4.8.2.2. Tüketici mahkemeleri.....	306
4.8.2.3. Dava şartı olarak arabuluculuk.....	306

BEŞİNCİ BÖLÜM

SİGORTA SÖZLEŞMESİ HUKUKU

5.1. TÜRK TİCARET KANUNU'NDA "SİGORTA HUKUKU" BAŞLIĞI ALTINDA YER ALAN YASAL DÜZENLEME.....	307
5.1.1. Sigorta Sözleşmesi (TTK 1401)	307
5.1.1.1. TTK Yasal Düzenlemenin Temel Eksikleri/Hatalı Tercihleri	309
5.1.1.2. Sigorta sözleşmesinin tanımı	313
5.1.1.2.1. Sigorta sözleşmesinde sigortacının ediminin temeli.....	315
5.1.1.2.2. Prim.....	317
5.1.1.2.3. Sigorta tazminatı -sigorta bedeli ayrımı	318
5.1.1.3. Sigorta sözleşmesinin bir rizikoya karşı güvence sağlayan başka sözleşmelerden ayırt edilmesi.....	319
5.1.1.3.1. Uzatılmış garanti anlaşmaları	320
5.1.1.3.2. Asistans (yardım/destek) şirketleri ile yapılan sözleşmeler	322
5.1.2. Sigorta sözleşmesinin kurulması.....	324
5.1.2.1. Sigorta sözleşmesine yönelik öneride bulunan tarafın bağlı olacağı süre	325
5.1.2.2. İsviçre hukukunda benimsenen çözümler.....	327

5.1.2.3. Uygulamada başvuru sigorta sözleşmesi yapma modelleri	328
5.1.3. Sigorta sözleşmesinin içeriği.....	329
5.1.3.1. Kamu otoritesi tarafından düzenlenen sigorta genel şartlarının sigorta sözleşmesi içeriğine dahil edilmesi.....	331
5.1.3.2. Kamu otoritesi tarafından düzenlenen sigorta genel şartları temelinde sözleşme yapma zorunluluğu var mıdır?.....	333
5.1.3.3. Kamu otoritesi tarafından yürürlüğe konulan sigorta genel şartları Türk Borçlar Kanunu'nda yer alan genel işlem koşulları hakkındaki düzenlemeye tabi midir?336	
5.1.4. Reasürans (TTK 1403)	339
5.1.5. Geçerli Olmayan Sigorta (TTK 1404).....	343
5.1.5.1. Genel olarak	343
5.1.5.2. TBK m.27 ve TTK 1404'te öngörülen geçersizlik sebepleri.....	344
5.1.5.2.1. Türk Borçlar Kanunu'ndaki düzenleme (TBK m.27 fk.1)	346
5.1.5.2.2. Türk Ticaret Kanunu'ndaki düzenleme (TTK 1404)	347
5.1.6. Sözleşmenin susma yoluyla kurulmuş sayılması (TTK 1405)	350
5.1.7. Sigortalabilir çıkarın yokluğu (TTK 1408).....	351
5.1.8. Sigortanın Kapsamı (TTK 1409)	354
5.1.9. Sigorta süresi (TTK 1410).....	355
5.1.10. Sigorta ettiren dışındakilerin bilgisi ve davranışı (TTK 1412)	356
5.1.11. Sigorta priminin artırılmasında fesih (TTK 1414)	358
5.1.12. Sözleşmenin kararlaştırılan süreden önce son bulması durumunda primin geri verilmesi (TTK 1419)	360
5.1.13. Zamanaşımı (TTK 1420)	361
5.1.14. Sigortacının rizikoyu taşıma yükümlülüğünün başlangıcı (TTK 1421)	363

5.1.15. Sigortacının bilgilendirme yükümlülüğü (TTK 1423)	365
5.1.15.1. Genel olarak	365
5.1.15.2. Sözleşme öncesi bilgilendirme	367
5.1.15.2.1. Bilgilendirmenin kime yapılacağı	368
5.1.15.2.2. Bilgilendirmenin dürüstlüğü uygun şekilde yapılması, açık ve anlaşılabilir olması”	368
5.1.15.2.3. Bilgilendirme yükümlülüğünün söz konusu olmadığı haller	369
5.1.15.2.4. Sözleşme öncesi bilgilendirme yükümlülüğüne aykırılığın sonuçları.....	369
5.1.15.2.5. Sigortacının sözleşme öncesi bilgilendirme yükümlülüğü konusundaki Türk Ticaret Kanunu düzenlemesi (TTK 1423)	371
a. Genel olarak.....	371
b. Kimin bilgilendirilmesi gerektiği.....	372
c. Bilgilendirmenin kim tarafından yapılması gerektiği	373
d. Bilgilendirmenin zamanı.....	374
e. Bilgilendirmenin kapsamı.....	376
f. Bilgilendirmenin şekli	378
g. Kanıt yükü.....	380
h. TTK’da bilgilendirme yükümlülüğünün yerine getirilmemesi hali için öngörülen sonuç (TTK 1423(2))	381
i. Sözleşmenin yapılmasına “itiraz edilmemesi”	382
ii. Sözleşmenin Poliçede Yazılı Şartlarla Yapılmış Olması.....	385
i. Bilgilendirme yükümlülüğüne aykırılık halinde zarar giderimi istenebilmesi.....	387
j. Bilgilendirme yükümlülüğünün ayrık halleri.....	389
k. İkincil Düzenlemeler	389
l. Yargı kararları.....	390

5.1.15.2.6. Sözleşme öncesi bilgilendirme yükümlülüğü ile ilgili çözüm önerileri	392
a. Bilgilendirme yükümlülüğünün yasada yeniden düzenlenmesi	392
i. TTK 1425(2)	393
ii. Sigorta ettirenin sözleşmeyi kuran beyanını geri alma hakkı	394
iii. TTK 1423(1)	394
iv. TTK 1423(2)	395
b. Sigortacıya sözleşme öncesinde sigorta ettirenin gereksinimlerini saptama ve ona yönlendirmede ve uyarıda bulunma yükümlülüklerinin de yüklenmesi	396
c. Bilgilendirme yükümlülüğünün en azından bazı hallerde kaldırılması veya kapsamının önemli ölçüde daraltılması	396
5.1.15.3. Sözleşme sırasındaki bilgilendirme	398
5.1.16. Sigortacının sigorta poliçesini vermek yükümlülüğü (TTK 1424)	400
5.1.17. Poliçenin içeriği (TTK 1425)	403
5.1.18. Giderleri ödeme borcu (TTK 1426)	410
5.1.19. Sigortacının tazminat ödeme borcu (TTK 1427(1) ve (2)).	411
5.1.20. Sigortacının avans verme yükümlülüğü (TTK 1427(3)).....	417
5.1.21. Sigortacının tazminat ödeme borcundan temerrüde düşmesi (TTK 1427(4) ve TTK 1427(5))	419
5.1.22. Kısmi tazminat ödemeleri (TTK 1428(1))	421
5.1.23. Kısmi zarar halinde sigorta sözleşmesinin feshi (TTK 1428(2))	422
5.1.24. Rizikonun gerçekleşmesinde kusur (TTK 1429(1))	425
5.1.25. Sigorta ettirenin prim ödeme borcu ve bu borcun yerine getirilmemesinin sonuçları (TTK 1430- TTK 1434)	434
5.1.25.1. Genel olarak prim ödeme borcu (TTK 1430).....	434
5.1.25.2. Primin ödenme zamanı (TTK 1431)	439

5.1.25.3. Sigorta priminin nerede ödeneceği (TTK 1432).....	445
5.1.25.4. Primin indirilmesi (TTK 1433)	447
5.1.25.5. Prim borcunun zamanında ödenmemesi (TTK 1434)	448
5.1.25.5.1. Sigorta ettirenin temerrüde düşme anı (TTK 1434(1))	448
a. Tek veya ilk prim.....	449
b. Sonraki (izleyen) taksitler.....	449
5.1.25.5.2. Prim ödemede gecikme üzerine sigortacının hakları (TTK 1434(2) ve (3))	450
a. Tek veya ilk primin zamanında ödenmemesi (TTK 1434(2))	451
b. Sonraki primlerin (ilk taksiti izleyen taksitlerin) zamanında ödenmemesi (TTK 1434(3))	454
c. Sigorta dönemi içinde iki (haklı) ihtar (TTK 1434(4))	458
5.1.26. Görevler (kölfeşler) (TTK 1435- TTK 1449)	458
5.1.26.1. Sözleşme öncesi bildirim görevi (TTK 1435- TTK 1442)	460
5.1.26.1.1. Önemli hususların sigortacıya bildirilmesi (TTK 1435)	461
5.1.26.1.2. Görevle ilgili kişiler.....	463
5.1.26.1.3. Görevin kime karşı yerine getirileceği	463
5.1.26.1.4. Bildirimin şekli.....	464
5.1.26.1.5. Yazılı sorular (TTK 1436).....	465
5.1.26.1.6. İlk sigorta sözleşmesi/sonraki değışiklikler ..	466
5.1.26.1.7. Sigortacıya aktarılan bilgilerin doğruluğunun araştırılması (Sigorta ettirenin rizikonun gerçekleşmesi sonrasında açıklama görevi- Sigortacının araştırma görevi)	467
5.1.26.1.8. Sigorta önerisi ile bu önerinin kabulü arasındaki sürede sigortacıya bildirilen	

hususlarda meydana gelen değişiklikler (TTK 1443)	468
5.1.26.1.9. Sözleşme öncesi bildirim görevine aykırılık halinde uygulanacak yaptırım (TTK 1439)	468
5.1.26.1.10. Sigortacının kendisine bildirilmesi lazım gelen hususu biliyor olması (TTK 1438)	469
5.1.26.1.11. Yaptırım uygulama hakkının düşmesi (TTK 1442)	469
5.1.26.1.12. Caymaya yol açan görev ihlaline sigortacı neden olmuşsa	469
5.1.26.1.13. Riziko gerçekleşmeden önceki safhada göreve aykırılığın yaptırımı (TTK 1439(1))	470
5.1.26.1.14. Riziko gerçekleştikten sonraki safhada göreve aykırılığın yaptırımı (TTK 1439(2))	474
5.1.26.1.15. Riziko sonucunda kısmi hasar gerçekleşmesi	476
5.1.26.2. Rizikonun ağırlaşması (TTK 1444-1445)	478
5.1.26.2.1. Riziko ağırlaşmasının özellikleri	479
5.1.26.2.2. Riziko ağırlaşmasına ilişkin hükümlerin başka hükümlerle birlikte uygulanması	481
5.1.26.2.3. Rizikoyu ağırlaştırmama ve eğer ağırlaşma gerçekleşmişse bunu sigortacıya bildirme görevi (TTK 1444)	482
5.1.26.2.4. Riziko ağırlaşması halinde sigortacının hakları/ uygulayabileceği yaptırımlar (TTK 1445)	483
a. Riziko gerçekleşmeden önce	484
b. Riziko gerçekleştikten sonra	486
c. Riziko, sigortacıya tanınan feshin bildirimi süresi veya feshin hüküm ifade etmesi için verilen süre içinde gerçekleşmişse	491
5.1.26.2.5. TTK hükümlerinin aksayan yönleri	492

5.1.26.3. Rizikonun gerçekleştiğini sigortacıya bildirme görevi (TTK 1446)	494
5.1.26.4. Gerçekleşen rizikoya ilişkin olarak bilgi ve belge verme ve araştırma yapılmasına izin verme görevi (TTK 1447)	498
5.1.26.5. Zararı önleme ve azaltma ve sigortacının rücu haklarını koruma görevi (TTK 1448)	503
5.1.26.5.1. Koruma önlemleri alma görevi.....	504
a. Yasal düzenleme.....	504
b. Koruma önlemi alırken sigortacının talimatına uyma görevi.....	508
5.1.26.5.2. Sigortacının rücu haklarını koruma görevi ...	509
5.1.26.5.3. Göreve aykırılığın yaptırımı	510
a. Koruma önlemleri alma görevine aykırılık.....	510
b. Rücu haklarını koruma görevine aykırılık.....	510
5.1.26.5.4. Sigortacının önlem masraflarını ödeme yükümlülüğü	512
5.1.26.5.5. Sigortacının masraflar için avans verme yükümlülüğü	514
5.1.26.6. Sözleşmede öngörülen yükümlülüklerin ihlali (TTK 1449)	515
5.1.26.6.1. Sözleşmesel görev kavramı	517
5.1.26.6.2. Alman hukuku.....	519
a. Kronolojik gelişme.....	519
b. Alman hukukundaki yeni çözüm.....	520
5.1.26.6.3. TTK düzenlemesi	520
5.1.26.6.4. Kanıt yükü	526
5.1.26.6.5. Görevi yerine getirmekle yükümlü olanlar ...	527
5.1.26.6.6. Üçüncü kişilerin görevi ihlal edici davranışlarının sigorta ettirenin davranışı ile bir tutulması	527
a. Sigorta hukuku anlamındaki temsilci	527

b. Bilgi açıklama (aktarma) temsilcisi.....	529
c. Bilgi temsilcisi	530
5.1.26.6.7. Türk hukukunda sözleşmesel görev örnekleri.....	531
5.1.26.6.8. Öneriler.....	532
5.1.27. Sigorta sözleşmeleri hakkında uygulanacak hükümler (TTK 1451)	533
5.1.28. Türk Ticaret Kanunu’nun 6ncı kitabının “Genel Hükümler” kısmındaki hükümlere ilişkin emredici düzenleme (TTK 1452)	533
5.1.28.1. Sigorta sözleşmesinin bütünüyle geçersiz sayılmasını gerektiren haller:.....	534
5.1.28.2. Sigorta sözleşmesinin (yalnızca) emredici hükme aykırı maddesinin geçersiz sayılmasını gerektiren haller:..	535
5.1.28.3. Sigorta sözleşmesindeki hükümlerin, sigorta ettiren/sigortalı aleyhine olduğu ölçüde geçersiz sayılmasını gerektiren haller:.....	535
5.2. ZARAR SİGORTALARINA İLİŞKİN HÜKÜMLER	539
5.2.1. MAL SİGORTASI HAKKINDAKİ HÜKÜMLER.....	540
5.2.1.1. Mal sigortalarında sigortalanabilir çıkar ve kapsamı (TTK 1453(1))	540
5.2.1.2. Malın ayıbından doğan hasarlar (TTK 1453(2))	540
5.2.1.3. Kazanç kaybı (TTK 1453(2)).....	542
5.2.1.4. Mal topluluğu için yapılan sigorta (mal grup sigortası) (TTK 1453(3) ve (4)).....	546
5.2.1.5. Başkası lehine sigorta (TTK 1454)	548
5.2.1.5.1. Yasal düzenleme.....	548
5.2.1.5.2. Lehine sigorta yapılan kişinin isminin bildirilmesi.....	551
5.2.1.5.3. Sigortalının bilgi ve davranışı	552
a. Sigortalının bilgisi	552

b. Sigortalının yasal veya sözleşmesel görevlere aykırı davranışları	554
5.2.1.5.4. Kimin olacaksa onun lehine sigorta (TTK 1454(3)).....	555
5.2.1.6. Müşterek menfaatlerin sigortası (TTK 1455).....	559
5.2.1.7. Sınırlı aynı hak (TTK 1456).....	560
5.2.1.8. Haciz (TTK 1457).....	565
5.2.1.9. Geçmişe etkili sigorta (TTK 1458).....	566
5.2.1.10. Sigortacı tarafından sigorta ettirenin (başkası lehine sigortada sigortalının) uğradığı zararın tazmin edilmesi (TTK 1459)	569
5.2.1.10.1. Ziya	571
5.2.1.10.2. Sigorta konusu malın elden çıkması.....	573
5.2.1.10.3. Hasar.....	575
5.2.1.11. Sigorta değeri (TTK 1460)	578
5.2.1.12. Sigorta bedeli (TTK 1461).....	583
5.2.1.13. Eksik sigorta (TTK 1462)	594
5.2.1.14. Aşkın sigorta (TTK 1463).....	600
5.2.1.15. Takseli (anlaşmalı değer üzerinden yapılan) sigorta (TTK 1464)	603
5.2.1.16. Birden çok sigorta: Kural (TTK 1465), müşterek sigorta (TTK 1466), çifte sigorta (TTK 1467), kısmi sigorta (TTK 1468)	610
5.2.1.16.1. Birden çok sigorta kavramı; birden çok sigortaya ilişkin yasal düzenlemenin amacı.....	611
5.2.1.16.2. Türk Ticaret Kanunu'nun birden çok sigortaya ilişkin hükümleri	614
a. Tarihsel süreç.....	614
b. 2011 tarihli Türk Ticaret Kanunu hükümleri	616
5.2.1.16.3. Sigorta sözleşmelerindeki “başka sigorta” kayıtları.....	626

a. Türk hukukunda “başka sigorta” kayıtlarının etkileri.....	626
b. “Başka sigorta” kayıtlarının çeşitleri	632
5.2.1.16.4. Günümüzde örnek alınacak yabancı metinlerdeki düzenleme	635
a. Fransız Hukuku.....	635
b. Alman hukuku.....	636
c. PEICL (Principles of European Insurance Contract Law; ASSHİ Avrupa Sigorta Sözleşmesi Hukuku İlkeleri)	637
5.2.1.16.5. Deniz sigortalarında birden fazla sigorta	638
5.2.1.17. Sigortacının sigortalanan çıkarı inceleyebilmesi (TTK 1469)	638
5.2.1.18. Sigorta edilen menfaatin sahibinin değişmesi (TTK 1470)	638
5.2.1.19. Zarar gören mal ve zararın gerçekleştiği yerde değişiklik yapmama görevi (TTK 1471)	639
5.2.1.20. Mal sigortalarında sigortacının yasal halefligi (TTK 1472)	641
5.2.1.20.1. Yasal haleflığın varlık nedeni	642
5.2.1.20.2. Yasal haleflığın koşulları	643
5.2.1.20.3. Yasal haleflığın kimlere karşı ileri sürülemeyeceği	646
5.2.1.20.4. Sigorta ettirenin haleflik hakkını zedeleyen eylemleri.....	649
5.2.1.20.5. TTK 1472(1) hükmü ile TTK 1448(1) ve (2) hükümleri arasındaki ilişki	651
5.2.1.20.6. TTK 1472 hükmünün emredici olmasının sonuçları.....	653
5.2.1.20.7. Sigortacının yasal haleflik hakkına sigorta ettirenin (başkası lehine sigortada sigortalının) aleyhine olarak dayanamaması	656
5.2.1.20.8. Alman hukuku ile karşılaştırma.....	659

5.2.2. SORUMLULUK SİGORTASI HAKKINDAKİ HÜKÜMLER.....	661
5.2.2.1. Sorumluluk sigortası sözleşmesinin konusu ve kapsamı (TTK 1473)	661
5.2.2.2. Olayı ve tazminat istemini sigortacıya bildirme görevleri (TTK 1475)	666
5.2.2.3. Hukuksal koruma (TTK 1474) ve sigortacının yardımları (TTK 1476).....	670
5.2.2.3.1. Sorumluluk sigortalarında sigortacının edimi	670
5.2.2.3.2. Tazminat istemiyle ilgili giderlerin karşılanması.....	672
5.2.2.3.3. Savunma desteği	675
5.2.2.4. Zarar verici olayın (zararın sebebinin) sigorta ettiren tarafından kasıtlı olarak gerçekleştirilmesi (TTK 1477)	681
5.2.2.5. TTK 1478 (Doğrudan dava hakkı)	683
5.2.2.5.1. “Sigorta sözleşmesi için geçerli zamanaşımı süresi” uygulanabilir bir çözüm müdür?.....	684
5.2.2.5.2. Doğrudan dava hakkının kullanılması halinde sigortacının savunmaları	689
5.2.2.5.3. Zarar görenler tarafından yabancı sorumluluk sigortacılarına karşı Türkiye’de doğrudan dava açılması.....	689
5.2.2.6. Sigortacının zarar görenden bilgi alma hakkı (TTK 1479)	693
5.2.2.7. Sigortacının sigorta sözleşmesinden kaynaklanan alacaklarının zarar görene ödeyeceği tazminattan indirilip indirilemeyeceği sorunu (TTK 1480)	695
5.2.2.8. Tazminat ödeyen sorumluluk sigortacısının yasal haleflliği (TTK 1481)	696
5.2.2.9. On yıllık tavan zamanaşımı süresi (TTK 1482)	697
5.2.2.9.1. Zarar görenin sorumluluk sigortacısına doğrudan yönelttiği istemler	697

5.2.2.9.2. Zarardan sorumlu sigorta ettirenin sigortacıya yönelik istemleri.....	698
5.2.2.10. Zorunlu sorumluluk sigortalarında sigortacı tarafından zarar görene karşı ileri sürülemeyecek savunmalar (TTK 1484).....	700
5.2.2.10.1. Sigortacının edim yükümlülüğünden kurtulmuş olduğunu savunma olarak zarar görene karşı ileri sürememesi	701
5.2.2.10.2. Kuralın ayırık hali: Zarar görenin Sosyal Güvenlik Kurumu'ndan tazminat alma hakkı bulunması	702
5.2.2.10.3. Sigorta ilişkisinin sona erdiğinin zarar görene karşı savunma olarak ileri sürülmesine ilişkin kurallar.....	703
5.2.2.11. Sorumluluk sigortalarına uygulanacak hükümler (TTK 1485)	704
5.2.3. TÜRK TİCARET KANUNU'NUN ZARAR SİGORTALARI BÖLÜMÜNE İLİŞKİN EMREDİCİ HÜKÜMLER (TTK 1486)	705
5.2.3.1. Sigorta sözleşmesinin bütünüyle geçersiz sayılmasını gerektiren haller:.....	706
5.2.3.2. Sigorta sözleşmesinin (yalnızca) emredici hükme aykırı maddesinin geçersiz sayılmasını gerektiren haller:..	707
5.2.3.3. Sigorta sözleşmesindeki hükümlerin, sigorta ettiren/sigortalı aleyhine olduğu ölçüde geçersiz sayılmasını gerektiren haller:.....	707
5.2.4. CAN SİGORTALARI.....	708
5.2.4.1. GENEL OLARAK.....	708
5.2.4.2. HAYAT SİGORTASI	708
5.2.4.2.1. Hayat sigortasının tanımı (TTK 1487(1))	709
5.2.4.2.2. Hayatı sigorta edilen kişinin ilk primin ödenmesinden önce ölmesi (TTK 1487(2)).....	710

5.2.4.2.3. Hayat sigortası sözleşmesinden cayma (TTK 1489)	711
5.2.4.2.4. Hayatı sigorta edilecek kişi (riziko kişisi, sigortalı) (TTK 1490)	712
5.2.4.2.5. Hayat sigortasında teminat tutarı (sigorta bedeli) (TTK 1491)	716
5.2.4.2.6. Lehtar atanması ve değiştirilmesi (TTK 1493)	718
5.2.4.2.7. Lehtar atanmasına ilişkin yorum kuralı (TTK 1494 ve TTK 1495)	721
5.2.4.2.8. Grup hayat sigortaları (TTK 1496)	724
5.2.4.2.9. Hayat sigortasında yaşın yanlış beyanı (TTK 1497)	730
5.2.4.2.10. Sözleşmenin yapılması sırasındaki beyan yükümlülüğünün ihlali (TTK 1498)	730
5.2.4.2.11. Riziko ağırlaşmasını bildirme görevinin (kanundaki deyimle: sözleşmenin devamı sırasındaki beyan yükümlülüğünün) ihlali (TTK 1499)	733
5.2.4.2.12. Sigortadan ayrılma (iştirâ) (TTK 1500); sigortacıdan ödünç alma (TTK 1501) ve sigortanın prim ödemededen bağışık (muaf) hale gelmesi (TTK 1502)	735
a. Sigortadan ayrılma	735
b. Ödünç alma	737
c. Prim ödenmesinden (muaf) bağışık hale gelmiş sigorta (TTK 1502)	738
5.2.4.2.13. Sigortalının kendi hayatına son vermesi (intihar) (TTK 1503)	739
5.2.4.2.14. Sigorta ettiren veya lehtarın sigortalıyı öldürmesi (TTK 1504)	741
5.2.4.2.15. Lehtarın sigorta ettirenin yerine geçmesi (TTK 1505)	742

5.2.4.2.16. Sigortacının iflası (TTK 1506)	743
5.2.4.3. KAZA SİĞORTASI.....	744
5.2.4.3.1. Kaza sigortası kavramı ve ana teminatlar (TTK 1507)	744
a. Ölüm.....	744
b. Engellilik (eski deyimle sakatlık) teminatı	745
i. Geçici veya sürekli engellilik	745
ii. Engelliliğin nasıl belirleneceği	745
c. Geçici veya sürekli iş göremezlik teminatı.....	746
d. Tedavi giderleri teminatı	747
e. Kaza sigortasında tedavi (iyileştirme) giderleri teminatı ile diğer teminatlar arasındaki ilişki.....	747
f. Geçici işgöremezlik halinde günlük tutar	747
g. Rizikonun gerçekleşmesi halinde sigortacıdan ödeme almaya hak kazanan kişi	748
5.2.4.3.2. Kazanın tanımı	750
a. Tanımın unsurları	751
i. anılık.....	751
ii. Dışarıdan etkili olma	751
iii. Sigortalının iradesi sonucu olmama	752
b. Kazaya kusur ile yol açılması	752
5.2.4.3.3. Kaza sigortasında tedavi (sağaltım) giderleri teminatı (TTK 1508).....	753
5.2.4.3.4. Kaza sigortasında sigortalı (TTK 1509).....	754
5.2.4.3.5. Uygulama	756
5.2.4.3.6. Kaza sigortasına uygulanacak hükümler (TTK 1510)	758
5.2.4.3.7. Sigorta ettirenin veya lehtarın riziko kişisini kasten öldürmeleri.....	759
5.2.4.3.8. Grup Kaza Sigortaları	762
5.2.4.3.9. Maden Çalışanları Zorunlu Grup Kaza Sigortası (MÇZGKS).....	763

5.2.4.4. HASTALIK SİĞORTASI.....	767
5.2.4.4.1. Hastalık sigortasında lehtar (TTK 1511 ve TTK 1515)	767
5.2.4.4.2. Hastalık sigortasında teminat (TTK 1512)	768
5.2.4.4.3. Hastalık sigortasında sigorta değeri (TTK 1514)	770
5.2.4.4.4. Hastalık sigortasında bekleme süresi (TTK 1516)	770
5.2.4.4.5. Hastalık sigortasında yeni doğan bebeğin ve evlât edinilenin sigorta kapsamında olması (TTK 1517)	771
5.2.4.4.6. Hastalık sigortasında sigortacının bilgi verme yükümlülüğü (TTK 1518)	774
5.2.4.4.7. Hastalık sigortasına uygulanacak (diğer) hükümler (TTK 1519(1))	776
5.2.4.5. SAĞLIK SİĞORTASI.....	777
5.2.4.5.1. Sağlık sigortasının sigortalı (riziko kişisi) lehine yapılması (TTK 1511).....	779
5.2.4.5.2. Sağlık sigortası teminatları (TTK 1513)	779
a. Sağlık giderleri teminatı kapsamındaki temel rizikolar.....	781
i. Hastalık.....	781
ii. Kaza sonucu uygulanan tedavi.....	783
iii. Sigorta sözleşmesinde kararlaştırılan diğer edimler	783
aa. Gebelik ve doğum teminatı	784
bb. Erken tanı teminatı.....	784
cc. Hizmet edimleri teminatı.....	784
iv. Rizikonun zamana yayılmış niteliği.....	785
aa. Rizikoyu oluşturan olgu.....	785
bb. Rizikonun gerçekleşmeye başladığı ve gerçekleşmesinin son bulduğu anlar..	785
cc. Rizikonun sigorta süresi içinde gerçekleşmesi.....	786

dd. Kümülatif riziko.....	787
v. Tedavi	787
aa. Kavram	787
bb. Tıp bilimi açısından gerekli tedavi	788
cc. Tıp açısından gerekli olma koşulu konusunda örnekler	790
dd. Ekonomik açıdan gereklilik.....	790
ee. Yapılan tedavinin gereklilik ölçüsünü aşması ve tedavi giderinin uygulanan tedavi ile orantılı olmaması.....	791
aaa. Aşırı tedavi.....	791
bbb. Aşırı ücretlendirme.....	792
vi. Tedavi eden.....	792
vii. Tedavi çeşitleri	792
aa. Ayakta tedavi	792
bb. Yatarak tedavi	794
viii. Aynı zamanda sağlık kürü, sanatoryum hizmeti, rehabilitasyon hizmeti de veren kuruluşlardaki tedaviler.....	794
ix. Kür, sanatoryum ve rehabilitasyon hizmetleri	795
b. Hastane gündelik sigorta parası (TTK 1513(1) bent b)	795
c. Gündelik hastalık parası (TTK 1513(1) bent c)	796
i. Genel olarak	796
ii. Gündelik hastalık parası teminatında riziko	798
d. Bakım teminatı.....	799
i. Bakım giderlerinin karşılanması.....	800
ii. Gündelik bakım parası ödenmesi.....	800
5.2.4.5.3. Tutar sigortası şeklinde yapılan sağlık sigortalarında sigorta değeri (TTK 1514)	801
5.2.4.5.4. Sağlık sigortasında bekleme süresi (TTK 1516)	801
5.2.4.5.5. Yeni doğan bebeğin ve evlat edinilenin sağlık sigortası kapsamında olması (TTK 1517).....	802

5.2.4.5.6. Sağlık sigortasında sigortacının bilgi verme yükümlülüğü (TTK 1518).....	802
5.2.4.5.7. Sağlık sigortasına uygulanacak diğer hükümler (TTK 1519(2)).....	802
5.2.4.6. CAN SİGORTALARINA İLİŞKİN EMREDİCİ HÜKÜMLER (TTK 1520)	804
5.2.4.6.1. Aykırı anlaşma halinde bütün sözleşmenin geçersiz sayılmasına yol açan yasa hükümleri (TTK 1520(1)).....	804
5.2.4.6.2. Aykırı anlaşma halinde yalnızca bu anlaşmanın geçersiz sayılmasına yol açan yasa hükümleri (TTK 1520(2)).....	805
5.2.4.6.3. Sigorta ettiren, sigortalı ve lehtar aleyhine anlaşma halinde geçersiz sayılan yasa hükümleri (TTK 1520(3)).....	805
5.2.5. TÜRK TİCARET KANUNU'NDA DÜZENLENMİŞ OLMAYAN BAZI HUSUSLAR.....	806
5.2.5.1. Belirli süreli sigorta ilişkisinde sigorta sözleşmesinin süre bitiminden önce feshedilmemesi halinde uzayacağına ilişkin hükümler	806
5.2.5.2. Geçici sigorta koruması	808
5.2.5.2.1. “Kuver verme” (geçici sigorta teminatı sağlama = geçici teminat) kavramı.....	808
5.2.5.2.2. Alman hukukunda benimsenen çözümler.....	809
5.2.5.2.3. Türk hukukunda durum.....	811
5.2.5.3. Abonman sözleşmeleri.....	812
5.2.5.4. Taşıma sigortaları	816
5.2.5.5. Muafiyet	823
5.2.6. SİGORTA HUKUKUNDA NEDENSELLİK.....	824
5.2.6.1. Genel Olarak	824
5.2.6.2. Birden fazla sebep.....	826
5.2.6.2.1. Sigorta ettirenin kastının teminata dahil bir sebeple birlikte zarara yol açması	827

5.2.6.2.2. Zararın elverişsizlik ile birlikte teminata dahil bir sebepten kaynaklanması	827
5.2.6.2.3. Birden fazla sebebin zaman içinde birbirini izlemesi.....	827
5.2.6.2.4. Teminata dahil sebebin teminat dışı sebebi tetiklemiş olması.....	828
5.2.6.2.5. Teminat dışındaki halin teminata dahil bir sebebi tetiklemiş olması.....	828
5.2.6.2.6. İpotetik sebep-sonuç ilişkisi	828
5.2.6.2.7. Deniz sigortalarında “causa proxima” (yakın sebep) ölçütü.....	829